

Право

СЪЗДАВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПРИХОДНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Доц. д-р Валентина Александрова

Финансовата администрация е част от публичната администрация, която има свои особености и характеристики, отличаващи я от останалата публична администрация. В правната литература няма проведено цялостно изследване за правната уредба на тази специфична администрация, която осъществява функции, свързани с управлението на публичните финанси, което провокира интереса ни към темата. Разбира се, не могат да не се отбележат постиженията на редица автори, работещи в областта на публичната администрация, и техните значими постижения, каквито са Павел Павлов и Емилия Къндева¹. Правени са и изследвания на различни аспекти от дейността на финансовата администрация².

История на създаването на приходната администрация

Данъчната администрация е една от най-старите държавни администрации, възникнала с появата и развитието на държавата. Необходимостта от нейното съществуване е свързана с фискалната дейност на държавата и с прилагането на практика на установените правила с цел събиране на необходимите парични средства за издръжка на управлението на държавата и непроизводителната сфера.

В данъчната практика съществуват няколко системи за събиране на парични средства в полза на държавата. Тези системи предопределят характера, организацията и структурата на данъчната администрация:

1) Система на сборовете. При нея данъкоплатците избират своите пълномощници, които да събират данъци в полза на държавата. Чрез нея се създават възможности за укриване на данъци от страна на

---

¹ Къндева, Емилия, Публична администрация. Сиела, София, 2000; Павлов, Павел Г. и др. Държавна власт и държавна администрация. График ООД, Варна, 2001; Павлов, Павел Г. и др. Практикум по публична администрация. График ООД, Варна, 2001.

² Арнаудов, Димо Д., Информационни системи и технологии в публичната администрация. График ООД, Варна, 2001; Младенов, Младен Ив., Базови изисквания за законосъобразност и обосноваване на актовете, издавани от органите на данъчната администрация, изд. М-во на финансите, София, 2000.

пълномощниците както по отношение на данъкоплатците, така и на фиска. Затова се е наложило въвеждането на друга система, а именно:

2) Система на откупвачите – възниква като споразумение между държавата и определен собственик. Държавата се освобождава от задачите си по отношение на разпределението и събирането на данъците, като ги прехвърля на откупвача, получил правото да събира налози по предварително обявени правила. Държавата запазва правото си на контрол върху откупвача. Но поради проявата на редица слабости на тази система се въвежда друга:

3) Система на данъчната администрация – данъците се събират от държавни служители със специални правомощия..

През различните периоди данъчната администрация се е приемала по различен начин: от пълно отричане и мълчаливо възприемане до страхопочитание, предизвикано от строгите наказания, предвидени в действащото законодателство.

С преминаването от централизирана към пазарна икономика се изграждат нови обществени отношения, които изискват създаването на стриктно спазващо се данъчно законодателство и динамична и ефективна данъчна администрация.

Данъчната администрация е създадена като самостоятелна структура през 1991 г. Първият устройствен нормативен акт е приет с Постановление на МС № 29/25.02.1991 г., а вторият – с ПМС № 200/11.10.1991 г. С двете постановления се създават териториалните данъчни управления, данъчните служби и данъчните бюра.

През 1993 г. се приемат устройственият и процесуалният закон – Законът за данъчната администрация и Законът за данъчното производство. През същата година се извършва реорганизация в обхвата, числеността и броя на данъчните служби и бюра. На 1.04.1994 г. влизат в сила Законът за данъка върху добавената стойност (ЗДДС) и Законът за акцизите (ЗА). Създават се специализирани данъчни служби за администриране на двата данъка, сформират се и специализирани служби “Ревизии”.

В началото на 1998 г. в градовете, в които има повече от една данъчна служба, се извършва ротация на началниците на служби. Смяната е последвана от кампанията по администриране на приходите по новоприетия Закон за местните данъци и такси. На 1.01.2000 г. влиза в сила Данъчният процесуален кодекс, който въвежда функционална структура на данъчната администрация. С приемането на ДПК са заложени и следните идеи:

- данъчната администрация е юридическо лице със самостоятелен бюджет;
- подчинена е на министъра на финансите;

- повишават се изискванията към служителите на данъчната администрация по отношение на квалификацията, професионализма, морала и манталитета на държавните служители;
- данъчните служители действат независимо и се ръководят единствено от закона.

Данъчната администрация изпълнява дейността си посредством йерархично обособена система от звена, законово регламентирани чрез Данъчно-процесуалния кодекс и съобразно Закона за администрацията, а нейните основни функции са:

- да води регистъра на данъчните субекти;
- да установява данъчните задължения (по основание и размер);
- да установява административните нарушения и да налага съответните административни наказания;
- да разглежда жалби срещу издадени от нея актове;
- да осъществява дейността по събиране на информация и по откриване на лица, доходи и имущества, които се укриват от данъчните органи и налагат административни наказания;
- да събира доброволните плащания;
- да осигурява отпечатването и разпространяването на данъчни декларации, съдържащи указания за попълването им.

Честото променяне на данъчните форми води до възникване на противоречие между данъчната администрация и данъкоплатците. Често те не са съобразени с финансовите възможности на данъкоплатците, свързани са с мудно променящо се законодателство и слаби наказателни мерки. Това става причина за бягство от данъци и нисък процент на събираемост.

През март 2000 г. стартира Проект за изграждане на Национална агенция за приходите (НАП), съгласно взето решение на българското правителство от октомври 1999 г., за интегриране на функциите на данъчната администрация (ДА) и функциите по събиране на осигурителни вноски на Националния осигурителен институт (НОИ).

Решението за създаване на Националната агенция за приходите е взето в отговор на очакванията на обществото за подобряване на обслужването на гражданите и фирмите и въз основа на препоръките на международните институции за реформиране на приходната администрация. По проекта за НАП бе извършена много работа, като основните моменти бяха: централизация на данъчната администрация,

обособяване на функция събиране в НОИ и консолидация. В резултат на извършената работа, а не просто като механичен процес по сливане на данъчната администрация с част от функциите на НОИ, от 01.01.2006 заработи Националната агенция за приходите, която има за цел висока събираемост на всички данъци и задължителни осигурителни вноски и по-добро обслужване на българските данъкоплатци. Нейното стартиране бе възможно и благодарение на направените три ключови стъпки – приемане на Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, интегриране на служителите от данъчната администрация и НОИ в 28-те регионални структури на НАП, както и ускоряване на въвеждане на информационна система на агенцията, която ще обедини данните за фирмите и гражданите.

При стартирането на проекта за създаване на НАП през 2000 г. е проучен основно опитът за единно събиране на данъчно-осигурителните вноски в други страни. Например в Канада подобен проект е направен за 9 години, в Англия – за 7. От страните в Източна Европа такава събиране е въведено през 1999 г. в Унгария, в Литва и в Латвия. При извършеното проучване е получена информация от тях за проблемите, най-големите предизвикателства, които те са срещнали по време на изграждане на тяхната обединена администрация, и кои са допуснатите грешки. По този начин в хода на планирането на всички дейности по изграждането на НАП са избегнати тези проблеми. Разработена е стратегия за управление на човешките ресурси, стратегия за информационната система, инструкции и процедури за конкретната работа на всеки служител. Изграждането и реализирането на проекта за НАП всъщност цели да се премахнат предпоставките за корупционна среда на служителите от досегашната данъчна администрация и от НОИ, които в момента са служители на агенцията, а това ще стане чрез автоматизиране на процеса и централизиране на дейността на администрацията.

Целта на тази мащабна реформа в приходната администрация е да се избегнат бавните процедури, недостатъчно доброто обслужване и остарелите методи на работа, т.е. в основата е концепцията за изграждане на модерна приходна администрация, която предоставя по-добро обслужване на фирмите и гражданите. Финансовата и консултантската помощ по разработването на проекта идва от Световната банка, която отпуска заем от 31,9 млн. евро. Общата стойност на проекта възлиза на около 53 млн. евро, като част от парите са осигурени от бюджета.

На 14 ноември 2002 г. Народното събрание приема Закон за Националната агенция за приходите (ЗНАП) и се създава Централно управление (ЦУ), отговорно за по-нататъшното реализиране на проекта.

НАП предстои да изпълнява функциите на данъчна администрация. Проф. Стоянов предлага да се възстанови данъчната администрация, сочейки, че в нито една страна от ЕС не е заменена данъчната администрация с друга структура, но не конкретизира какво точно има предвид под възстановяване на данъчната администрация – дали само връщане на старото наименование на администрацията или и връщане към специализирана администрация, която администрира само данъчни приходи. ЗНАП използва понятието “орган по приходите” и по отношение на администрацията се налага използването на понятието “приходна администрация”. Считаме, че понятието “приходна администрация” е по-широко, защото включва както администрацията, свързана както с установяването и събирането на данъците, така и тази с установяването и събирането осигуровките, а освен това събира и частни държавни вземания, когато това ѝ е възложено със закон. Освен това статут на орган по приходите имат и митнически органи, които освен данъци администрират и митните сборове, както и органи на местната власт, администриращи местни данъци и такси. Поради това считаме, че когато се използва понятието “приходна администрация”, се има предвид цялата администрация, администрираща приходи в бюджет, но по традиция администрацията все още се нарича данъчна, защото в исторически план тя се е наричала винаги данъчна администрация, а и основната ѝ функция е администриране на данъчните приходи като основен приход на бюджета.

През май 2004 г. Управителния съвет на Агенцията одобрява Стратегически план на Националната агенция за приходите за периода 2004-2008 г., в който са декларирани визията, мисията, принципите и споделените ценности, от които се ръководи организацията, и стратегическите ѝ цели.

През 2005 г. приключва започналата през 2004 г. централизация на дейностите по администриране на републикански данъци на ниво териториални дирекции и предоставяне на администрирането на местните данъци и такси на общините. Подготвена е интеграцията на функция “Събиране” на НОИ с данъчната администрация, като дейностите, свързани с приходната част от дейността на НОИ, са отделени в обособено звено. Приет е и нов Данъчно-осигурителен процесуален кодекс в сила от 01.01.2006 г., с който е отменен ДПК.

От 1 януари 2006 г. НАП започва реално да функционира, като обединява събирането и обслужването на републиканските данъци (данък върху доходите, патентни данъци, данък върху добавената стойност, корпоративни данъци) и задължителните осигурителни вноски (здравни, вноските за пенсия, вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и др.). Администрирането на

акцизите преминава в правомощията на Агенция Митници от средата на годината.

Внедрена е системата “Интрастат” за събиране на данни от ДДС-регистрирани лица, за осъществяването от тях търговия със стоки в рамките на Европейския съюз. През 2007 г. е внедрена българската информационна система за обмен на информация по ДДС с държавите от Европейския съюз – VIES.

В офисите на НАП (бившите данъчни подразделения и териториални данъчни дирекции) се подават:

- декларациите за облагане на доходите на физическите лица;
- декларациите за облагане с корпоративни данъци;
- справките декларации по ДДС.

Местните данъци и такси (сред които данък сгради, данъци върху превозните средства, данъци при придобиване на имущества, данъци върху наследството, такса смет и др. местни такси) вече се обслужват от общинската администрация, а не от данъчната администрация, както е до края на 2005 г.

От началото на 2008 г. в офисите на Националната агенция за приходите се подават и уведомленията за трудовите договори, декларациите за осигурените лица и за дължимите осигурителни вноски. Също в агенцията се подават декларациите за здравните вноски на лицата, осигурявани от републиканския бюджет, както и декларациите за авансово внесените социални и здравни осигуровки. Освен това в офисите на НАП се издават удостоверения за данъчни и осигурителни задължения, могат да се правят и справки за здравния и социално-осигурителния статус на лицата.

С измененията в ЗНАП на Национална агенция за приходите като специализиран държавен орган към министъра на финансите се възлага и функцията събиране на публичните вземания, осъществявана до този момент от Агенцията за държавни вземания. От 01.05.2009 г. НАП осъществява и обезпечаването и принудителното събиране на публичните вземания.

С промените от 2009 г. в ЗНАП, в сила от 01.01.2010 г., функциите и правомощията на органите на НАП бяха значително променени, конкретизирани и разширени.

Законът за събиране на държавните вземания³ е отменен с § 34 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и

---

³ Закон за събиране на държавните вземания, обн. ДВ, бр. 26 от 1996 г.

допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс⁴ и функциите на АДВ започват да се изпълняват от органите на НАП.

В резултат на промяната се очаква да се увеличи значително дялът на доброволно внасяните данъци. В момента на промяната данните показват 81-82% доброволно плащане на данъци, като този процент е близък до средния европейски показател, който е 85-87 %. Но тази статистика е на база официални данни. Показателят може значително да се промени, когато се оценят всички укрити доходи в сивия сектор. Сега това става чрез кампанийни ревизии, а в бъдещ период подобрената информационна система би трябвало да направи оценката по-адекватна.

Според направени разчети се очаква приходите в хазната да нараснат с 15 до 20 процента. От друга страна разходите на бизнеса и гражданите при работата им с администрацията трябва да намалее с 30 %. В резултат на това се очаква икономическите субекти да спестят около 80 млн. лв. само заради по-късия път на деклариране и плащане на налозите. Тези прогнози обаче могат и да не се сбъднат поради влиянието на световната икономическа криза и свиването на икономиката, а оттам и на размера на плащаните данъци.

Една от важните цели в развитието на НАП е да се създадат условия за ефективно използване на човешките ресурси с цел осигуряване на успешно изпълнение на нейната мисия и задачи, т.е. развитие и усъвършенстване на професионалния капацитет чрез обучение и квалификация на всеки служител.

Органи на управление и структура на НАП

Общото ръководство и контролът върху дейността на агенцията се осъществяват от министъра на финансите или от определен от него заместник-министър. Органи на управление на агенцията са управителният съвет и изпълнителният директор. Агенцията се ръководи и представлява от изпълнителния директор.

Управителният съвет се състои от министъра на финансите, управителя на Националния осигурителен институт, директора на Националната здравноосигурителна каса, заместник-министър на финансите, определен от министъра на финансите, и изпълнителния директор на агенцията. Председател на управителния съвет е министърът на финансите.

Изпълнителният директор внася в управителния съвет прогнозата и плана за приходите от публичните вземания и от частните държавни

---

⁴ ДВ, бр. 12 от 13 февруари 2009 г., изм. ДВ, бр. 32 от 2009 г., в сила от 01.01.2010 г.

вземания, събирани от агенцията. Министерът на финансите представя плана за приходите от публични вземания и от частните държавни вземания, събирани от агенцията преди внасянето на проектозакона за държавния бюджет за съответната година в Министерския съвет.

Управителният съвет по предложение на изпълнителния директор разглежда и одобрява:

1. стратегическия план на агенцията;
2. отчета и анализа на изпълнението на плана за приходите от публични вземания и от частните държавни вземания, събирани от агенцията;
3. годишния отчет за дейността на агенцията;
4. проекта на бюджета на агенцията;
5. териториалния обхват, седалищата и обхвата на дейността на териториалните дирекции;
6. структурата на централното управление и на териториалните дирекции;
7. стратегиите за развитие на човешките ресурси, на информационната система и на осигуряването на сградния фонд и материалната база на агенцията;
8. обхвата на информацията по чл. 3, ал. 1, т. 7 от ЗНАП, както условията и реда за нейния обмен между агенцията, Министерството на финансите, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса и общините;
9. решения за отписване на вземания, събирани от Националната агенция за приходите, за задължения до 100 лв., разходите за събирането на които надхвърлят размера на задължението.

Управителният съвет разглежда и други въпроси, свързани с дейността и управлението на агенцията или отнасящи се до осигуряването на взаимодействието на агенцията с Министерството на финансите, Националния осигурителен институт, Националната здравноосигурителна каса, общините и други държавни и общински органи, които въпроси са внесени от членовете му или от изпълнителния директор.

Управителният съвет приема решение, ако за него са гласували две трети от неговите членове, както и правила за своята работа.

НАП се състои от централно управление и териториални дирекции. Централното управление подпомага дейността на изпълнителния директор по планирането, организирането, ръководството и контрола на цялостната дейност на агенцията, както и в изпълнението на предоставените му правомощия по този закон.

Териториалните дирекции установяват публичните вземания за данъци, за задължителни осигурителни вноски и други публични вземания, възложени им със закон, обезпечават и събират публичните вземания.

В централното управление на агенцията могат да се създават дирекции, в това число главни дирекции, отдели и сектори. В териториалните дирекции могат да се създават дирекции, отдели и сектори. Числеността на персонала на агенцията се определя от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите след одобрение на управителния съвет.

Органи по приходите са:

- изпълнителният директор и неговите заместници;
- териториалните директори и техните заместници;
- директорите на дирекции, началниците на отдели и сектори;
- служителите, заемащи длъжност “държавен експерт по приходите”, “държавен инспектор по приходите”, “главен експерт по приходите”, “старши експерт по приходите”, “експерт по приходите”, “главен инспектор по приходите”, “старши инспектор по приходите” и “инспектор по приходите”;

Органи на агенцията са и служителите, заемащи длъжност “държавен публичен изпълнител”, “главен публичен изпълнител”, “старши публичен изпълнител” и “публичен изпълнител”.

Изпълнителният директор и териториалният директор упражняват правомощията по чл. 7, ал. 3 от ДОПК да изземат за решаване въпроси от компетентността на по-долу стоящ орган и могат да оправомощават със заповед своите заместници или да определят други служители от агенцията да упражняват техни правомощия в посочени от закона случаи.

Изпълнителният директор се назначава от Министерския съвет по предложение на министъра на финансите. При осъществяване на дейността си той се подпомага от заместник-изпълнителни директори, които се назначават от министъра на финансите по предложение на изпълнителния директор. Възнаграждението на изпълнителния директор се определя от Министерския съвет. Изпълнителен директор или заместник-изпълнителен директор може да бъде лице, което е дееспособен български гражданин, отговаря на условията по чл. 19, ал. 6 от Закона за администрацията⁵ и:

---

⁵ Съгласно Чл. 19 ал. 6 от ЗА Министър-председателят, заместник министър-председателите, министрите, заместник-министрите, посочените в чл. 19, ал. 4,

1. не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер;
2. не е лишен по съответния ред от правото да заема определена длъжност;
3. има висше образование с образователно-квалификационна степен “магистър”;
4. има не по-малко от 10 години стаж по специалността в областта на икономиката, финансите, правото и/или социалното осигуряване;
5. не участва в управителен или контролен орган на юридическо лице, освен ако в закон е предвидено друго;
6. не е бил член на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните две години, предхождащи датата на решението за обявяване на несъстоятелността, ако са останали неудовлетворени кредитори;
7. не заема друга платена длъжност, освен ако в закон е предвидено друго.

Служител на агенцията по служебно правоотношение може да бъде лице, което отговаря на условията по чл. 7 от Закона за държавния служител⁶. Служител на агенцията по трудово правоотношение може да бъде лице, което е дееспособен български гражданин, отговаря на

еднолични органи и техните заместници и членове на колегиални органи, областните управители и заместник-областните управители не могат да:

1. заемат друга държавна длъжност;
2. упражняват търговска дейност или да са управители, търговски пълномощници, търговски представители, прокуристи, търговски посредници, ликвидатори или синдици;
3. са членове на орган на управление или контрол на юридическо лице с нестопанска цел, търговско дружество или кооперация;
4. упражняват свободна професия, с изключение на научна или преподавателска дейност или упражняване на авторски и сродни права.

⁶Съгласно Чл. 7. (1) на ЗДСл, за държавен служител може да бъде назначено лице, което:

1. (доп. – ДВ, бр. 43 от 2008 г.) е български гражданин, гражданин на друга държава членка на Европейския съюз, на друга държава страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;
2. е навършило пълнолетие;
3. не е поставено под запрещение;
4. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер на лишаване от свобода;
5. не е лишено по съответен ред от правото да заема определена длъжност;
6. отговаря на специфичните изисквания, предвидени в нормативните актове за заемане на съответната длъжност.

условията по чл. 107а от Кодекса на труда⁷, не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер и не е лишено по съответния ред от правото да заема определена длъжност.

Служителите в агенцията не могат да:

- са еднолични търговци или съдружници в търговски дружества;
- участват в органи на управление и контрол на търговски дружества, кооперации и други организации;
- заемат друга платена длъжност или да извършват друга платена дейност освен научна, преподавателска или дейност, регламентирана в Закона за авторското право и сродните му права, както и да бъдат избирани за общински съветници и да бъдат назначавани за членове на избирателни комисии и членове на жилищностроителни кооперации.

След постъпване на работа и всяка година до 31 май служителите на агенцията са длъжни да декларират имуществото си, включително и това, представляващо съпругеска имуществена общност, както и това на своите ненавършили пълнолетие деца, с декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор. Несъвместимостта, както и неподаването в срок на декларация без уважителни причини е основание за едностранно прекратяване на правоотношението със служителя на агенцията без предизвестие.

Служителите в агенцията не могат да представляват пряко или косвено длъжниците или потенциалните купувачи по сделки, свързани с дейността на агенцията, нито да им оказват консултантски услуги по тях. Служителите в агенцията и членовете на техните семейства нямат право пряко или косвено да придобиват имущества, които са обект на продажба от агенцията.

---

⁷ Съгласно Чл. 107а от КТ, не може да бъде сключван трудов договор за работа в държавната администрация с лице, което:

1. би се оказало в йерархическа връзка на ръководство и контрол със съпруг или съпруга, с лице, с което е във фактическо съжителство, с роднина по права линия без ограничения, по сребрена линия до четвърта степен включително или по сватовство до четвърта степен включително;
2. е едноличен търговец, неограничено отговорен съдружник в търговско дружество, управител, търговски пълномощник, търговски представител, прокурист, търговски посредник, ликвидатор или синдик, член на орган на управление или контрол на търговско дружество или кооперация;
3. е народен представител;
4. е съветник в общински съвет – само за съответната общинска администрация;
5. заема ръководна или контролна длъжност на национално равнище в политическа партия; тази забрана не се отнася за членовете на политически кабинети, съветниците и експертите към тях.

Ценностите, които изповядва Българската държавна администрация, и в частност приходната администрация, са следните:

1. Приходната администрация полага усилия да поддържа и съхранява доверието на обществото. Служителите ѝ спазват Конституцията и законите на Република България и са предани на своята страна, а не на частни корпоративни или политически интереси;

2. Приходната администрация се ръководи от принципите на законност, обективност и добросъвестност, като се стреми непрекъснато да усъвършенства своята дейност и да подобрява качеството на обслужване на своите клиенти. Изисква от всеки дължимото по закон, нито повече, нито по-малко;

3. Приходната администрация се ръководи от принципите на компетентност, честност и прозрачност в действията си;

4. Приходната администрация гарантира еднакво отношение и непредубеденост към своите клиенти и не допуска дискриминация на която и да е група или на което и да е отделно лице;

5. Служителите на данъчната администрация са задължени ефективно да изпълняват своите функции. Те постоянно се стремят към това средствата на Организацията да се използват рационално;

6. Приходната администрация е готова да приема мненията на своите клиенти и служители, дори когато са критични, и е отворена за промени;

7. Органите на НАП не допускат злоупотреби с предоставените им права и власт;

8. Приходната администрация толерира етичното поведение в Организацията и създава условия за постигането му.

Заклучение

Държавната данъчна администрация е една от най-древните държавни институции. Необходимостта от нейното съществуване е свързана с фискалната дейност на държавата, с претворяването и прилагането на практика на действащото данъчно законодателство с цел събиране на необходимите парични средства за издръжка на управлението на държавата и непроизводствената сфера. Данъчната администрация извършва данъчно облагане на икономически агенти, т.е. разпределение, ликвидация и събиране на данъците. Отношението на хората към съвременната данъчна система зависи:

- от прилаганите данъчни форми и тяхното съобразяване със степента на икономическото развитие и финансовите възможности на данъците;

- от качеството на действащото законодателство: данъчно, финансово и наказателно;
- от структурата и организацията на данъчната администрация.

През последните 15 г. честото променяне на данъчните реформи доведе до определени противоречия между данъчната администрация и данъкоплатците, като се има предвид, че в повечето случаи данъците не са съобразени с финансовите възможности на данъкоплатците. Затова, както и залади нерационалното данъчно законодателство, стават обясними бягството от данъци и niskият процент на тяхната събираемост. Преминаването към пазарна икономика и приемането ни в ЕС наложи създаването на динамична и ефективна приходна администрация, спазваща стриктно данъчното законодателство и съдействаща за повишаване на данъчния морал на физическите и юридическите лица. Опит за създаване на подобна администрация е въвеждането на нова структура, по-точно – създаването на НАП.

Създаването, стартирането и развитието на дейността на Националната агенция за приходите е сериозна стъпка към по-компетентно, законосъобразно, вежливо и достъпно обслужване на гражданите и фирмите, което трябва да гарантира и стабилност на приходите в бюджета. Така очаквано следва да се увеличи делът на доброволно внасяните данъци и задължителни осигурителни вноски. А допълнителната полза за обществото се изразява в увеличаване на държавните разходи за инфраструктура, сигурност и други потребности, както и спестяване на време и разходи при изпълнение на данъчните и осигурителните задължения.

Използвана литература:

1. Арнаудов, Димо Д. Информационни системи и технологии в публичната администрация, График ООД, Варна, 2001 г.
2. Къндева, Емилия, Публична администрация, Сиела, София, 2000 г.
3. Младенов, Младен Ив., Базови изисквания за законосъобразност и обосновааност на актовете, издавани от органите на данъчната администрация, изд. М-во на финансите, София, 2000 г.
4. Павлов, Павел Г. и др., Държавна власт и държавна администрация, График ООД, Варна, 2001 г.
5. Павлов, Павел Г. и др., Практикум по публична администрация, График ООД, Варна, 2001 г.